

سنوریک لە زانست

نووسنی: موئەیەد مە حمود(کاردو)

Kardo_van@yahoo.com

لە پاش ھەموو کاریکى سینەمايى سەركەوتو دەرھىنەر بەشى شىرى لە داھاتە مادى و مەعنە و يېكەنلى ئەو سەركەوتە بەردىكەويت. لە فىستىقالە سینەمايى كانىشدا ئەو دەبىت بە نوينەرى فلىمەكە و پەخنە گەكەنەش روناكييەكى زۆر دەخەنە سەر توانايىيەكەنلى ئەو و سەركەوتى فلىمەكەش لە عەقلى داھىنەرانەي

ئەودا دەبىنەوە. لە راستىدا لە نىيو كۆپى بىنەراندا دەرھىنەر ئەو جىڭە و پىكەيەنى يېكەنلى كەنەكتەرەكان ھەيانە، بىنەر ئەكتەرەكان دەبىنەت، ئەكتەرەكان جى بە جى كەرن، ھەمىشە جىبەجى كەرەكان پۇناكى زۇريان لەسەرە. لە يارى تۆپى پىدا ئەوهندەي يارىزانەكان سەرنجى بىنەر بە لای خۆياندا پادەكىشىن، بە قەد ئەوھە فىرزاڭەكان ئەو جىڭە و پىكەيەنى يان نىيە، ئەمە بە مەبەستى كەمكەنەوە لە پۆلۈ يارىزانەكان نالىم، بەلكو مەبەستىم پەراوىز خستن و پشت گۈچ خستن ئەو پۆلەيە كە فىرزان لە دروست كەدنى تىپىكى سەركەوتودا دەبىنەت.

لە سینەماي ئىمەدا، لەو فلىمانەدا كە ئەكتەرى ناسراو دەوريان تىا دەبىن (لىرەدا مەبەست لەو ئەكتەرانەيە كە كارى ھونەرى دەكەن و بىنەر دەيان ناسىت، قىسىم لەسەر توانايى ئەكتەرەكان نىيە) ئەوان سەرنجى بىنەران پادەكىشىن و فلىمەكان بەوان دەناسرىنەوە، بەلام لەو فلىمانەدا كە دەرھىنەر پەنا بۇ كەسانىك دەبات كە لە بوارى نواندىدا پىشىنەيان نىيە، ئەوھە دەرھىنەر لە فلىمەكەدا دەردىكەۋى و

سەركەوتىن و فەشەلى فلىمەكەش ھەر بە ناوى ئەوھە تو مار ئەكريت. كە دەرھىنەر و ئەكتەر واجىھەي فلىمە سینەمايى كان بن، ئايا ئەمە ئەوھە دەگەيەنىت كە بە تەنها ئەو دوو تەرفە دەتوانى فلىمەكى سەركەوتو بەرھەم بىنەن؟ لە راستىدا ناتوانىن لە پۆلۈ دەرھىنەر كەمكەينەوە لە بەرپىوھ بىردىن و سەرپەرسلى كەدنى ھەموو ئەو پەگەزانەي كە فلىمەكى پىك دىنەن وە ناشتوانىن لە فلىمەكى سەركەوتودا ئامازە بەو عەقلە نەكەين كە توانىيەتى بەشدارىيەكى بەرچاو بىكەن لە كۆئى ئەو ھەۋلانەي كە بۇ ھىننانە دەرھەمە فلىمەكى سەركەوتو دراوه. ئەگەر تەماشى سینەماي جىهانى بکەين دەبىنەن سینەما لە دونيادا بۇوە بە پىشەسازى و كۆمەلىك پرۆفيشنال لە گروپىكدا كۆ دەبنەوە و ھەر يەكەو لەو بوارەدا كە پىپۇرە تىايىدا توانايىيەكەنلى خۆى دەخاتە گەر و لە كۆتا يىشدا فلىمەكى لە دايىك دەبىت كە بەرھەمى كۆئى ئەو توانايىيانەيە كە لە ھەموو

بوارەكاندا بۇ فلىمەكە خەرج كراوه. لە كەس شاراوه نىيە كە سيناريو و وينەگرتن و دەنگ و مۇنتاز و

ماكياز و مۇسيقا و دەرھەيتان گۈنگۈتىن بەشىن لەو بەشانەي كە فلىمەكى سینەمايى درووست دەكەن. ھەر كەم تەرخەمەيەك يان ھەر كەم كورىيەك لە يەكىك لەم بەشانە كاردانە و يېكەنلى سلبى لەسەر فلىمەكە

داده‌نیت. که واته بُو ئَه‌وهی به دواى ئَه‌وهه بین که فلیمی سه‌رکه‌وتومان هه‌بیت، به مانايمه کي تر بُو ئَه‌وهه خاوهن سينه‌ماي تاييهت به خۆمان بین، سينه‌مايەك که بتوانیت گوزارش له ره‌وشی هونه‌رى و سينه‌مايی ئىمە بکات، سينه‌مايەك که بتوانیت تواناييه هونه‌رييەكانى ئىمە پىچەوانه بکات‌وه، ئَه‌بیت هه‌ولى دروست

كردنى كەسى پروفيشنال له هەر يەكىك لەو بوارانهدا بدهين که ئاماژه‌مان پى كرد. ئىمە زور خوش بهختين، ئىمە لە كاتىكدا خەريکى دروست كردنى سينه‌ماي تاييهت به خۆمانين که بەشەرييەت گەورەترین هەنگاوى لمم بواره‌دا ناوه به جۇرىك لە زۇرىك لە بواره‌كانى سينه‌مادا ئىمە پىويستمان به داهىنان نىيە، بەلكو فىر

بوون و لاسايى كردنەوه‌مان بەسە. بُو نموونه ئَه‌گەر پوناكى به نموونه بىننەوه دەبىنин گەورەترین تەكانى به خۆيەوه بىنیوھ. پوناكى ئَه‌وهى تىپەراندووه کە بريتى بىت له پوناك كردنەوهى شوينىك بُو ئَه‌وهى كاميرا بتوانیت بىبىنیت. ئىستا پوناكى وەزيفەيەكى گەورەترى پى سېپىرداوه ئَه‌وېش درووست

كردنى مەزاجە. بُو نموونه ئاھەنگىكى لەدایك بوون جۇرىك پوناكى دەۋىت کە جياوازه لەو پوناكىيەكى کە دىمەنى كفتوكۆي رۇمانسيانەي جوتىك دەيخوازىت يان دىمەنى بىركردنەوهى زىندانىيەك لە بەندىخانەدا. كەواته بُو ئَه‌وهى كەسىك لە بوارى پوناكىدا پى بگەيەنىت، تەنها پىويستت بەوهىي کە ئَه‌و كەسە بە زانسى پوناكى ئاشنا بکەيت، ئَه‌و زانستەي هەر ئىستا لە ئَه‌كادىميا هونه‌رييەكانى دونيادا دەخويىنرىت. دياره ئەمە به ماناى ئَه‌وه نايەت کە ئىتىر دەرگاي داهىنان لە بوارى پوناكىدا داخراوه، بەقەد ئَه‌وهى بەو مانايمە دىت کە بە ديراسە كردنى پوناكى كەسىك دەتوانىت بېتت به خاوهنى ئَه‌و تواناييانەي کە لە ئَه‌ستۇ گرتنى كارى پوناكى لە فلەمىيەكدا سەرکەوتلى دەكتات. بُو بواره‌كانى تريش ئَه‌مە هەر پاسته، كەواته خەياللە ئىمە قسە لە سينه‌مايەكى مۆدرن و سەرکەوت تو بکەين بى ئَه‌وهى كاديرمان لەو بوارانهدا

پىگەياندېت. پرسىيارەكە ئَه‌وهىي ئَه‌و كاديرانه چۈن پى دەگەن؟ مەبەست لە ميكانزمى ئَه‌و پروفسەيەيە، بىگومان ناردنە دەرەوهى كاديران بُو دەرەوه بە مەبەستى خويىندى ئَه‌و بەشانه يەكىكە لە هەولە سەرکەوتەكان بُو گەيشتن بەو ئامانجە، رەنگە يەكىكى تر لە هەنگاوه سەرکەوتەكان هېيان و كۆنتراكت كردن بېت لەگەل پىپۇرە جىهانىيەكانى ئَه‌و بوارانه. پىپۇرەكى دەتوانىت دەيان كادير لە بوارىكدا پى بگەيەنىت ئَه‌مەش بُو ئىستا ئىمە بەسە، بە لەبەر چاو گرتنى ژمارەي ئَه‌و فلىمانەي کە ئىمە دەتوانىن لە سالىكدا بەرهەميان بىننەن . گەورە بوون و فراوان بۇونى پىشاسازى سينه‌ماش حەتمەن پىگەيشتى

كاديرانى تازەي ئَه‌و بوارانەش لەگەل خۆيدا ئَه‌هېننەت . كاتىك ئەم ئَه‌رکانه دەست نىشان دەكەين ئَه‌بېت لايەنلىك هەبېت ئىمە پووی لى بکەين، بى گومان لە پرسىكى ئاوهادا ئَه‌و لايەنە ئَه‌بېت حوكىمەتى هەرئىم ،

دەقىقتىريش وەزارەتى رۇشەنېيرى بېت. ئَه‌مە ئَه‌و وەزيفەيەكە جى بە جىكەردنى زور دواكەوتۇوه ئَه‌م

دواکەوتنەش دەلیلى ئەو مەھزەلانەيە كە ئىمە ناچار دەكەن وەك فليمى سينەما يى قىسىمەن لى بىكەين، ئەگەرنا لە نىوان ئىمەو سينەمادا سنورىك لە زانست ھەيە، بە بى پەرىنەوە لەو سنورە ئىمەو سينەما دەكەوينە دوو بازنهى جىاوازمۇھ.

2006-2-26